

familiar

Familiar Vanhamäki

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma 2025

Vanhamäki

Vanhamäentie 122 B, 77600 Suonenjoki

Ohjaajat: 050 467 9064/ 050 405 1569

Yksikön johtaja, Laura 050 531 7744

Vastaava ohjaaja Katja 044 491 8313

Lasten huomioiminen Vanhiksella

- Vanhiksella on eri ikäisiä lapsia ja nuoria. Lastenkodissa on kiva tutustua ja saada uusia kavereita.
- Vanhiksella on riittävästi ohjaajia lapsilukuun nähden ja huolehdimme lapsista ja nuorista ympäri vuorokauden. Lastenkotiin on haettu monen alan osaajaa, sosiaalialan, terveydenhuollon sekä nuoriso- ja yhteisötyön osaajia.
- Pidämme viikoittain nuorten palaverit, jolloin kaikilla on vapaa sana. Silloin sovimme yhteisistä asioista ja toiminnasta. Kannustamme antamaan myös nimetöntä palautetta, jos se on Sinulle helpompaa
- Yhteisiin toimintoihin ei ole pakko osallistua, jos niistä on Sinulle merkittävää haittaa, mutta yleensä niissä tehdään kaikkea kivaa, mitä lapset ja nuoret ovat itse toivoneet

Lapsella on oikeus päättää monista asioistaan

- KAIKKIEN MIELIPITEITÄ KUUNNELLAAN JA KUNNIOITETAAN
- KAIKKI SAAVAT OLLA YHTEYDESSÄ LÄHEISIINSÄ
- KAIKKI SAAVAT ULKOILLA JA LIIKKUA. SOVITAAN MILLOIN MENNÄÄN JA TULLAAN ☺
- SAAT PÄÄTTÄÄ MITÄ TEHDÄÄN OMAOHJAAJA-AJALLA
- SINULLA ON OIKEUS PÄÄTTÄÄ OMISTA KÄYTTÖVAROISTASI
- SAAT SISUSTAA OMAN HUONEEN MIELEISEKSESI
- KAVERIT OVAT Tervetulleita VANHIKSELLE

Vanhiksen säännöt ja huolenpito

Lasten kanssa on yhdessä keskusteltu lastenkodin säännöistä ja menettelytavoista ja kuultu heidän mielipiteitään ja kokemuksiaan niistä.

Sääntöjen tarkoituksena on, että kaikilla on lastenkodissa turvallista ja lapset saavat heidän etunsa mukaista hoitoa ja kasvatusta.

Vanhiksella on käytössä yhteiset säännöt, joiden lisäksi noudatamme **ehdottomia sääntöjä**, joita ovat **toisen kunnioittaminen, päihteettömyys sekä väkivallattomuus.**

Lasten mukaan Vanhiksella ohjaajien huolenpito näkyy:

- Ruokailuissa
- Vuorokausirytmien tukemisessa
- Yhteisissä hetkissä ja halauksin
- Koulunkäynnin tukemisessa
- Yhteydenpidossa läheisten kanssa

Vanhiksen säännöt

- Kunnioitamme toisia ja olemme toisille ystävällisiä
- Lastenkodissa on päivä- ja viikkojärjestys. Siten kaikille turvataan oikeus riittävään uneen, ruokailuun, omaan rauhaan sekä yhteiseen tekemiseen.
- Päivittäinen aikataulu myös ohjaa ja opettaa Sinua toimimaan ikätasoisesti arjessa: meillä harjoitellaan mm. terveellisiä ja monipuolisia ruokailutottumuksia, omasta hygieniasta huolehtimista, tilojen siisteyden ylläpitämistä, vapaa-ajan harrasteiden parissa toimimista ja sosiaalista kanssakäymistä.
- Koulunkäynti on tärkeä osa arkea. Ohjaajat auttavat läksyissä ja kokeisiin lukemisessa.
- Arjessa huomioidaan asiakassuunnitelmassa sovitut linjaukset mm. puhelimen käyttöajan rajaaminen
- Emme hyväksy kiusaamista. Mikäli huomaamme kiusaamista, puutumme siihen heti ja keskustelemme asianosaisten kanssa.
- Emme hyväksy asiatonta kielenkäyttöä. Puutumme siihen heti ja me aikuiset keskustelemme itsekin asiallisesti.

Rajoitustoimenpiteet

JOSKUS MEILLÄ JOUDUTAAN KÄYTTÄMÄÄN RAJOITUSTOIMIA, MIKÄLI LAPSEN TILANNE SEN VAATII. RAJOITUSTOIMENPITEEN TARKOITUS ON TURVATA SINUA JA MUITA LAPSIA JA NUORIA.

LAPSEN MIELIPIIDE SELVITETÄÄN JA KERROTAAN SYYT TOIMENPITEELLE AINA RAJOITUSTOIMENPIDETTÄ TEHTÄESSÄ.

LAPSEN KANSSA KÄYDÄÄN LÄPI RAJOITUSTOIMENPIDE JA SIIHEN JOHTANEET TAPAHTUMAT.

AIKUINEN ON LASTA VARTEN JA AIKUISELLE SAA PURKAA TUNTEITA, EIKÄ LASTA JÄTETÄ YKSIN.

LAPSELLE ANNETAAN TIEDOKSI MUUTOKSENHAKU- JA KANTELUMAHDOLLISUUDET TEHTYYN RAJOITUSTOIMENPITEESEEN.

RAJOITUSTOIMENPITEITÄ VOI TEHDÄ VAIN JOS SINUT ON HUOSTAANOTETTU TAI SIJOITETTU KIIREELLISESTI

Rajoituksia käytetään vain...

- Jos rajoitus on lapsen edun mukainen.
- Jos rajoitus on oikeassa suhteessa lapsen ikään ja kehitystasoon.
- Jos rajoitus on lapsen hoidon ja huolenpidon tai sijaishuollon tarkoituksen toteuttamisen kannalta perusteltu ja sopiva.
- Jos rajoituksen käyttäminen on välttämätöntä lapsen oman tai muiden henkilöiden terveyden vakavan vaarantumisen vuoksi, ruumiillisen koskemattomuuden turvaamiseksi tai merkittävän omaisuusvahingon ehkäisemiseksi.
 - Jos rajoitus on oikeassa suhteessa suojeltavaan etuun nähden.
- Jos lapsen mielipide rajoituksesta on selvitetty 20§: n mukaisesti, ellei se ole mahdotonta.
 - Jos muut lievemmat keinot eivät ole tilanteeseen soveltuvia.

Rajoitustoimenpiteet Vanhiksella

AINEIDEN JA ESINEIDEN HALTUUNOTTO (LSL 65§)

- lastensuojelulain mukaan laitoksen on otettava lapselta haltuun päihtymistarkoitukseen käytettävät aineet ja siihen soveltuvat välineet
- myös sellaiset aineet ja esineet, jotka on tarkoitettu lapsen itsensä tai toisen henkilön vahingoittamiseen
- lapsella olevat lapsen oman tai toisten lasten sijaishuollon järjestämistä tai laitoksen yleistä järjestystä todennäköisesti vakavasti haittaavat muut aineet tai esineet sekä
- lapsen hallussa olevat tupakkatuotteet ja nikotiininesteet
- Omaisuuden haltuun ottaminen vaatii aina perustellun päätöksen. Mikäli lapselta jotain haltuun otetaan, luovutetaan se lapselle viimeistään sijaishuollon päättyessä, ellei omaisuuden palauttamisesta tai hävittämisestä ole muussa laissa toisin säädetty.

HENKILÖNTARKASTUS (LSL 66§) JA HENKILÖKATSASTUS (LSL 66a§)

Jos on perusteltu syy epäillä, että lapsella on yllään, hallussaan tai vaatteissaan

- päihtymistarkoituksessa käytettäviä aineita tai aineen käyttöön soveltuvia välineitä tai sellaisia esineitä, jotka on tarkoitettu lapsen itsensä tai toisen henkilön vahingoittamiseen
- tällöin ohjaajat tarkistavat lapsen huoneen tai muut tavarat, jotta varmistetaan kaikille turvallinen ympäristö. Henkilönlkatsastus ja henkilönlkarkastus tehdään aina lapsen huoneessa tai toimistohuoneessa, jotta lapsen oikeus yksityisyyteen voidaan paremmin turvata, eikä osaston muita lapsia altisteta rajoitustoimenpiteiden näkemiselle.
- jos on perusteltu syy epäillä, että lapsi olisi käyttänyt jotakin päihdyttävää ainetta, voidaan tehdä henkilönlkatsastus. Vanhiksella epäilty käyttö selvitetään puhalluskokeella.

Rajoitustoimenpiteet Vanhiksella

OMAIUUDEN JA LÄHETYSTEN TARKASTAMINEN (LSL 67§)

- Omaisuuden tarkastaminen tapahtuu Vanhiksella yleensä lapsen huoneessa, ja silloin on perusteltu syy epäillä huoneessa olevan jotain sellaista, mikä on vakavasti vaaraksi lapsen omalle tai muiden terveydelle ja turvallisuudelle. Yleensä tällöin puhutaan päihdyttävistä tai huumaavista aineista tai itsensä tai muiden vahingoittamiseen tarkoitettuista esineistä / asioista. Kaksi ohjaajaa käy lapsen huoneen ja tavarat läpi siten, että lapsi on itse myös mukana. Kielletyt asiat otetaan ohjaajien haltuun ja ne näytetään myös lapselle.
- Lähetys tarkastetaan jos sen epäillään sisältävän edellä mainittuja aineita tai esineitä. Tarkastamisessa ei lueta henkilökohtaisia kirjeitä.

YHTEYDENPIDON RAJOITTAMINEN (LSL 62§)

- Yhteydenpidon rajaamiseen nimetään, ketä rajoitus koskee, ja miksi se on määräajaksi perusteltua.
- Lapsen kanssa keskustellaan ikätasoisesti, miksi rajoitus on tehty ja miten se häneen vaikuttaa.
- Lapsen kanssa keskustellaan hänen kokemistaan tunteista ja mahdollisesta mielipahasta, jota rajoitus voi aiheuttaa.
- Ohjaajat tukevat lasta yhteydenpitoon siinä määrin, kuin se on mahdollista rajoitustoimenpide huomioiden.
- Vanhiksella on käytössä lasten puhelin, josta lapsi voi rajoituspäätöksen aikana soittaa puheluita valvotusti. Huoltajat voivat tiedustella ohjaajilta ympärivuorokauden lapsen kuulumisia. Rajoituksen aikana emme luovuta tietoa rajoituspäätöksen mukaisesti.

Rajoitustoimenpiteet Vanhiksella

LIKKUMISVAPAUDEN RAJOITTAMINEN (LSL 69 §)

- Liikkumisvapaudenrajoittamisessa rajataan lapsen liikkumisvapautta. Tuolloin lapsi saa poistua lastenkodista vain ohjaajan kanssa ja koulupäivinä hänet saatellaan ja haetaan koulusta. Rajoituspäätöksen voi tehdä maksimissaan seitsemäksi vuorokaudeksi. Pidemmistä rajoituspäätöksistä päättää lapsen sosiaalityöntekijä. Päivittäin arvioidaan, jatketaanko päätöstä vai voidaanko se purkaa.

KIINNIPITO (LSL 68§)

- Ohjaaja voi lapsen rauhoittamiseksi pitää kiinni lapsesta, jos lapsi sekavan tai uhkaavan käyttäytymisensä perusteella todennäköisesti vahingoittaisi itseään tai muita ja kiinnipittäminen on lapsen oman tai toisen henkilön hengen, terveyden tai turvallisuuden välittömän vaarantumisen vuoksi taikka omaisuuden merkittävän vahingoittamisen estämiseksi välttämätöntä.
- Kiinnipittäminen voi pitää sisällään myös lapsen siirtämisen.
- Kiinnipitotilanteessa varmistetaan koko osaston lasten turvallisuus. Lapset ohjataan tarvittaessa esimerkiksi toiselle osastolle tai osaston eri alueelle ja heille turvataan riittävä ohjaajavahvuus.
- Kiinnipidon jälkeen tilanne käydään osallisten kanssa läpi ja yhdessä mietitään, kuinka kiinnipidoilta voidaan jatkossa välttyä.

Turvallisuus ennen kaikkea

- Yhteisesti hyväksi koettujen sääntöjen avulla voidaan osakseen jo turvata muiden nuorten turvallisuutta, esimerkiksi sopimalla, että nuorilla ei saa olla hallussaan toisten turvallisuutta uhkaavia aineita tai esineitä, kuten teräaseita.
- Ohjaajat ovat ajantasaisesti koulutettuja uhkaaviin tilanteisiin. Päivitetyn tiedon avulla ohjaajat osaavat olla valppaampia toimimaan turvallisesti uhkaavissa tilanteissa.
- Turvallisuus voidaan ottaa huomioon myös ennakoimalla tiettyjä tilanteita ja varautumalla niihin esimerkiksi työntekijöiden määrällä ja sillä, mitä kukakin tilanteessa tekee (ohjaa muut nuoret huoneeseen, rajoitettavan siirto ja/tai turvallisuus).
- Nuorten turvallisuuden vuoksi on myös tärkeää, että ohjaajat osaavat tunnistaa tilanteissa omat rajansa sekä nuorten mielentilat ja tietää, milloin täytyy soittaa ulkopuolista apua paikalle.
- Erilaiset uhkaavat tilanteet tulee aina jälkikäteen käydä läpi kaikkien kanssa, yhdessä tai yksitellen.

Oikeusturvakeinot

Oikeusturvakeinot

Mitä?	Miksi?	Kenelle?
 Oikaisuvaatimus	Viranomaisen tekemästä epätyytyttävästä päätöksestä	Päätöksen tehneelle taholle
 Muistutus	Palvelun laadusta tai palvelussa saadusta kohtelusta	Sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalitoimen johtavalle viranhaltijalle
 Kantelu	Jos viranomainen tai vastaava taho on toiminut lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa hoitamatta	Valvontaviranomaiselle (esim. Valvira)
 Valitus	Viranomaisen päätöksestä tai etuudesta	Hallinto-oikeudelle

thl

Lähde: THL 2022

Oikeusturvakeinot

Sinulla on oikeus vaatia hyvää kohtelua ja palvelua

- **Muistutuksen** voi tehdä, jos lastensuojelun palvelut eivät vastaa etuasi ja tarpeitasi. Muistutuksen voi tehdä myös huonosta kohtelusta, kuten esimerkiksi tilanteesta, jossa työntekijät ovat toimineet epäasiallisesti tai epäammattillisesti. Jos haluat, voit tehdä muistutuksen itse. Myös laillinen edustajasi (huoltajasi), omaisesi tai muu läheisesi voi tehdä muistutuksen.
- **Voit saada apua muistutuksen tekemiseen ohjaajilta tai**
- **Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaavalta** p. 044 461 0999, puhelinajat ma - to klo 9-11.30, sosiaaliasiavastaava@pshyvinvointialue.fi
- **Etelä-Savon hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaava**, p. 044 351 2818, ma-pe klo 9-14, sosiaali.potilasasiavastaava@etelasavonha.fi
- **Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaavilta, Hanna Mäkijärvi**, hanna.makijarvi@siunsote.fi, p. 013 330 8265 sekä **Timo Nurmela**, timo.nurmela@siunsote.fi, p. 013 330 8268
- Muistutus täytyy yleensä tehdä kirjallisesti. Jos muistutuksen kirjoittaminen ei ole mahdollista, kysy, voitko tehdä muistutuksen suullisesti eli esim. puhelimesta.
- Lastenkodin johtajan tai viranomaisen täytyy vastata muistutukseen noin 1-4 viikossa. Vastauksessa täytyy kertoa, mihin toimenpiteisiin muistutuksen vuoksi on ryhdytty. Muistutukseen annetusta vastauksesta ei voi valittaa.

Oikeusturvakeinot

- **Epäkohtailmoitus:** Palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan henkilöstöön kuuluvan on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä palveluyksikön vastuuhenkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta, 29 § ja 30 §) :
 - Epäkohdan, ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa tai muun lainvastaisuuden
 - Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta palveluntuottajalle, jonka jälkeen on ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan korjaamiseksi. Valvontaviranomainen voi antaa hallinnollista ohjausta tai kehotuksen. Epäkohdista ilmoittaminen on työntekijöille säädetty velvollisuus.
 - Tyypillisiä epäkohtailmoituksen aiheita ovat mm. henkilöstön liian vähäinen määrä, virheelliset menettelytavat tai työntekijöiden osaamattomuus. Keskeistä on, että epäkohtailoituksessa tuodaan esiin, miten asiakas- tai potilasturvallisuus on vaarantunut.
- **Kantelut ja valitukset:** Aluehallintoviraston yhteystiedot: Itä-Suomen aluehallintoviraston päätoimipaikka
 - Postiosoite: PL 2, 13035 AVI. Kirje tulee lähettää Itä-Suomen aluehallintovirastolle PL-osoitteeseen (ei käyntiosoitteeseen).
 - Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 5, Mikkeli
 - kirjaamo.ita@avi.fi
 - Puhelinvaihde: 0295 016 000 , Avoinna: ma-pe klo 8.00-16.15
- **Kantelut:** Eduskunnan oikeusasiamies. Voit tehdä kantelun oikeusasiamiehelle, jos olet sitä mieltä, että sinua on kohdeltu huonosti tai epäoikeudenmukaisesti tai et ole saanut tarvitsemaasi palvelua.
 - Sähköposti: oikeusasiamies@eduskunta.fi
 - Postiosoite: Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, Arkadiankatu 3, 2. kerros, Helsinki, 00102 Eduskunta
 - Puhelin 09*4321, eduskunnan vaihde

Muista, että me Vanhiksen aikuiset
olemme täällä sinua varten

